

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเรื่อง การสร้างชุดการสอนเรื่อง การเป่าขลุ่ยไทยเบื้องต้น สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนวัดโป่งปากดง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างชุดการสอน เรื่อง การเป่าขลุ่ยไทยเบื้องต้น สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนวัดโป่งปากดง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยการสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 20 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่

2.1 ชุดการสอนเรื่อง การเป่าขลุ่ยไทยเบื้องต้น สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีเนื้อหาแบ่งเป็น 7 ชุด คือ

ชุดการสอนที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขลุ่ยไทย

ชุดการสอนที่ 2 การอ่านโน้ตเพลงไทยสำหรับขลุ่ย

ชุดการสอนที่ 3 หลักการปฏิบัติขลุ่ยไทยเบื้องต้น

ชุดการสอนที่ 4 แบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 1

ชุดการสอนที่ 5 แบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 2

ชุดการสอนที่ 6 แบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 3

ชุดการสอนที่ 7 การเป่าขลุ่ยไทยเบื้องต้น สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.2 แบบประเมินผลการเรียน เป็นแบบทดสอบและแบบประเมินพฤติกรรมความสามารถของนักเรียนจากการปฏิบัติจริง ซึ่งมีทั้งหมด 7 ชุด คือ

- 2.2.1 แบบทดสอบ ชุดการสอนที่ 1 เรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขลุ่ยไทย
(ขลุ่ยเพียงออ)
- 2.2.2 แบบประเมินพฤติกรรม ชุดการสอนที่ 2 เรื่องการอ่านโน้ตเพลงไทย
สำหรับขลุ่ย
- 2.2.3 แบบประเมินพฤติกรรม ชุดการสอนที่ 3 เรื่องหลักการปฏิบัติขลุ่ยไทย
เบื้องต้น
- 2.2.4 แบบประเมินพฤติกรรม ชุดการสอนที่ 4 เรื่องแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทย
ขั้นที่ 1
- 2.2.5 แบบประเมินพฤติกรรม ชุดการสอนที่ 5 เรื่องแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทย
ขั้นที่ 2
- 2.2.6 แบบประเมินพฤติกรรม ชุดการสอนที่ 6 เรื่องแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทย
ขั้นที่ 3
- 2.2.7 แบบประเมินพฤติกรรม การเป่าขลุ่ยไทยเบื้องต้น สำหรับนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แบบบันทึกการประเมิน และเกณฑ์การประเมินพฤติกรรม ซึ่งกำหนดไว้เป็น 3 ระดับ

คือ

- 2 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับดี
 - 1 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้
 - 0 หมายถึง การปฏิบัติต้องปรับปรุงแก้ไข
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

นำชุดการสอนที่ผ่านการทดลองใช้รายบุคคลและกลุ่มย่อยแล้วไปทดลองสอนกับ
นักเรียนกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนวัดโป่งปากคง สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จำนวน 20 คน ใช้
เวลาสอน 10 คาบ รวบรวมข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนที่สร้างขึ้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้คำนวณหาค่าร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์

การประเมินแบบทดสอบ 1 ชุดและแบบประเมินพฤติกรรมทั้ง 6 ชุด และค่าร้อยละของจำนวน
นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรม เรื่อง การเป่าขลุ่ยไทยเบื้องต้น สำหรับนักเรียนระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ชุดการสอนเรื่อง การเป่าขลุ่ยไทยเบื้องต้น สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.75/90.00 ซึ่งประสิทธิภาพตัวแรกและประสิทธิภาพตัวหลัง สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้า เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนเรื่อง การเป่าขลุ่ยไทยเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ชุดการสอนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.75/90.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพของชุดการสอนสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยจากการประเมินแบบทดสอบ ชุดการสอนที่ 1 เรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขลุ่ยไทย (ขลุ่ยเพียงออ) ซึ่งมาคิดเป็นร้อยละ 89.00 ของคะแนน ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวแรก เหตุผลที่นักเรียนสามารถผ่านเกณฑ์การประเมินแบบทดสอบได้ทั้งหมด เป็นเพราะเนื้อหาที่ขึ้นตอนและมีคำอธิบายรายละเอียดที่ชัดเจนจึงทำให้นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบได้ทุกคน

2. ค่าเฉลี่ยของการประเมินพฤติกรรม ชุดการสอนที่ 2 เรื่องการอ่านโน้ตเพลงไทยสำหรับขลุ่ย คิดเป็นร้อยละ 85.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวแรก ทั้งนี้เพราะเนื้อหาของชุดการสอนมีความยากมากขึ้นและความสามารถของนักเรียนแต่ละคนมีไม่เท่ากัน จึงทำให้ไม่สามารถผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมได้ตามระยะเวลาที่กำหนดจึงต้องกลับไปศึกษาและฝึกปฏิบัติ การเคาะจังหวะให้แม่นยำและทำบ่อย ๆ จนเกิดทักษะและความเข้าใจในการอ่านโน้ตเพลงไทยสำหรับขลุ่ย จึงจะสามารถผ่านเกณฑ์ในชุดการสอนนี้ได้

3. ค่าเฉลี่ยของการประเมินพฤติกรรม ชุดการสอนที่ 3 เรื่องหลักการปฏิบัติขลุ่ยไทยเบื้องต้น คิดเป็นร้อยละ 88.75 จากนักเรียน 20 คน ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวแรก ทั้งนี้เพราะเนื้อหาของชุดการสอนเป็นหลักการปฏิบัติขลุ่ยไทยเบื้องต้นมีความสำคัญมากต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง จึงยากให้ทางปฏิบัติสำหรับผู้ฝึกหัดใหม่ และความสามารถของนักเรียนแต่ละคนมีไม่เท่ากัน จึงทำให้ไม่สามารถผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมได้ตามระยะเวลาที่กำหนด จึงต้องกลับไปศึกษาและฝึกปฏิบัติ โดยเฉพาะวิธีการเป่าขลุ่ยไทยให้ถูกต้องและทำบ่อย ๆ จนเกิดทักษะและความเข้าใจในหลักการปฏิบัติขลุ่ยไทยเบื้องต้น จึงจะสามารถผ่านเกณฑ์ในชุดการสอนนี้ได้

4. ค่าเฉลี่ยของการประเมินพฤติกรรม ชุดการสอนที่ 4 เรื่องแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 85.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวแรก ทั้งนี้เนื่องจากความสามารถในการฝึกปฏิบัติของนักเรียนแต่ละคนมีไม่เท่ากันและการวางนิ้วก็สลับซับซ้อน ยากมากขึ้น จึงทำ

ให้มีผู้ที่ไม่สามารถ ผ่านเกณฑ์การฝึกตามเวลาที่กำหนดไว้ได้ จึงต้องให้ผู้เรียน ได้ขยายเวลาในการฝึกปฏิบัติให้มากขึ้น โดยฝึกปฏิบัติตามแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยชั้นที่ 1 ให้แม่นยำและทำบ่อย ๆ จนเกิดทักษะการเป่าขลุ่ยไทย ชั้นที่ 1 จึงจะสามารถผ่านเกณฑ์ในชุดการสอนนี้ได้

5. ค่าเฉลี่ยของการประเมินพฤติกรรม ชุดการสอนที่ 5 เรื่องแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยชั้นที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 89.00 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวแรก ทั้งนี้เนื่องจากความสามารถในการฝึกปฏิบัติของนักเรียนแต่ละคนมีไม่เท่ากันและการวางนิ้วก็สลับซับซ้อนยากมากขึ้น จึงทำให้มีผู้ที่ไม่สามารถ ผ่านเกณฑ์การฝึกตามเวลาที่กำหนดไว้ได้ จึงต้องให้ผู้เรียน ได้ขยายเวลาในการฝึกปฏิบัติให้มากขึ้น โดยฝึกปฏิบัติตามแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยชั้นที่ 2 ให้แม่นยำและทำบ่อย ๆ จนเกิดทักษะการเป่าขลุ่ยไทย ชั้นที่ 2 จึงจะสามารถผ่านเกณฑ์ในชุดการสอนนี้ได้

6. ค่าเฉลี่ยของการประเมินพฤติกรรม ชุดการสอนที่ 6 เรื่องแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยชั้นที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 89.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวแรก ทั้งนี้เนื่องจากความสามารถในการฝึกปฏิบัติของนักเรียนแต่ละคนมีไม่เท่ากันและการวางนิ้วก็สลับซับซ้อนและยากที่สุด จึงทำให้มีผู้ที่ไม่สามารถ ผ่านเกณฑ์การฝึกตามเวลาที่กำหนดไว้ได้ จึงต้องให้ผู้เรียน ได้ขยายเวลาในการฝึกปฏิบัติให้มากขึ้น โดยฝึกปฏิบัติตามแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยชั้นที่ 3 ให้แม่นยำและทำบ่อย ๆ จนเกิดทักษะการเป่าขลุ่ยไทย ชั้นที่ 3 ที่จึงจะสามารถผ่านเกณฑ์ในชุดการสอนนี้ได้

7. ค่าเฉลี่ยของการประเมินพฤติกรรม การเป่าขลุ่ยไทยเบื้องต้น สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวหลัง พบว่า นักเรียนได้ค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 90.00 ของคะแนนเต็ม ทั้งนี้เนื่องจากความสามารถในการฝึกปฏิบัติของนักเรียนแต่ละคนมีไม่เท่ากัน และการวางนิ้วก็สลับซับซ้อนและยากมากขึ้น จึงทำให้มีความสามารถทำได้ฝึกปฏิบัติและขยายเวลาในการฝึกปฏิบัติให้มากขึ้น จึงจะทำให้ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยสูงเกินร้อยละ 80

เมื่อพิจารณาผลการทดลองจะเห็นว่านักเรียนสามารถทำคะแนนจากแบบทดสอบและแบบประเมินพฤติกรรมในแต่ละชุดการสอนโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ชุดการสอนที่สร้างขึ้นดำเนินการอย่างมีระบบ เป็นขั้นตอนกล่าวคือเริ่มศึกษาตั้งแต่กระบวนการสร้างชุดการสอน ศึกษาจุดประสงค์ของหลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม แล้วดำเนินการสร้างชุดการสอนตามขั้นตอน หลังจากนั้นนำชุดการสอนไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเหมาะสมของเนื้อหา ตลอดจนระยะเวลาและกิจกรรมในชุดการสอน แล้วนำชุดการสอนที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 คน และ 5 คน ตามลำดับ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเหมาะสมของเนื้อหาตลอดจนเวลาและกิจกรรมในแต่ละชุด แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะนำไปทดสอบกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีความสมบูรณ์ในตัวเอง ซึ่งประกอบไปด้วย หลักการและเหตุผล เป้าหมาย จุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์เฉพาะ คู่มือครู คู่มือนักเรียน ชุดการสอนแบบทดสอบและแบบประเมินพฤติกรรม โดยจัดเป็นชุด ๆ สามารถหยิบใช้ได้ทันที ช่วยสร้างความมั่นใจแก่ครูผู้สอน อีกทั้งยังช่วยลดบทบาทของครูผู้สอน ครูผู้สอน ครูผู้สอนเพียงแค่ดำเนินการตามขั้นตอน ที่กำหนดไว้ในคู่มือครู นอกจากนี้ชุดการสอนเป็นสื่อประสมสำเร็จรูปอันประกอบไปด้วย สื่อและวิธีการ ที่ช่วยเสริมประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ที่หลากหลายซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิชัย วงษ์ใหญ่ (2523, หน้า 174) ที่กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นระบบ การผลิตสื่อที่หลากหลายอย่างสัมพันธ์กันและมีคุณค่าส่งเสริมซึ่งกันและกันมาใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ

3. รูปแบบการสอน ชุดการสอนฝึกทักษะ โดยเน้นการปฏิบัติจริง เป็นผลให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติที่จัดไว้ในแต่ละชุดการสอนอย่างเหมาะสมและสม่ำเสมอ ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนรู้ของรอร์น ไคค์ ที่กล่าวว่าสิ่งใดที่ทำบ่อย ๆ หรือมีการฝึก เด็กย่อมทำสิ่งนั้น ได้ดี สิ่งใดที่ไม่ได้ทำนาน ๆ เด็กย่อมทำสิ่งนั้น ไม่ได้ และสอดคล้องกับหลักการทางจิตวิทยาของพาฟลอฟ ที่ว่าการทำซ้ำหลาย ๆ ครั้งจะเกิดผลดีในการปลูกฝังทัศนคติ และนิสัยที่ดีด้วย

จากผลการสร้างชุดการสอนเรื่อง การเป่าขลุ่ยไทยเบื้องต้น จะเห็นได้ว่าชุดการสอนเป็นสื่อการเรียนการสอนที่สร้างความพอใจให้แก่ผู้เรียน เพราะมีขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสม ทำให้การเรียนการสอนดำเนินได้ด้วยดีผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียนการสอน เนื่องจากมีกิจกรรมหลากหลาย เมื่อนำมาใช้จึงทำให้มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ แสดงว่า ชุดการสอนที่ผู้ทำกรวิจัยสร้างขึ้น สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับชุดการสอน

1. ครูผู้สอนที่จะนำชุดการสอนนี้ไปใช้ควรเตรียมตัวให้พร้อม โดยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนทุกชุดให้เข้าใจอย่างชัดเจน และตรวจสอบสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมก่อนทำกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้ง เพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนเป็นไปตามลำดับขั้นตอนและบรรลุจุดประสงค์ตามที่กำหนดไว้
2. การสอนการปฏิบัติขลุ่ยไทยเบื้องต้น ครูผู้สอนควรสังเกตพฤติกรรมของ

นักเรียนบางคน ยังไม่สามารถปฏิบัติได้ ตามขั้นตอนที่กำหนดในกิจกรรมดังกล่าว ก็สามารถให้ฝึกฝนนอกเวลา จะทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ครูผู้สอนควรบันทึกปัญหาและข้อสงสัยที่นักเรียนซักถาม เพราะถึงแม้ว่าชุดการสอนจะผ่านการปรับปรุงมาแล้วหลายครั้ง แต่อาจมีข้อบกพร่องที่ยังไม่พบ จึงควรติดตามผลการใช้เพื่อจะได้นำข้อมูลไปปรับปรุงให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในการนำไปใช้ครั้งต่อไป

4. ควรศึกษารูปแบบของชุดการสอนการเป่าขลุ่ยไทยเบื้องต้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในเนื้อหาสาระทางดนตรีและทักษะการปฏิบัติอื่น ๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัย

1. ควรสร้างและหาประสิทธิภาพชุดการสอนเรื่องการเป่าขลุ่ยไทยเบื้องต้นในชั้นอื่น ๆ เช่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 บ้าง

2. ควรมีการวิจัย การปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยขั้นพื้นฐาน ในหลายประเภท เช่น ระนาดเอก จระเข้ ซออู้ ซอด้วง เป็นต้น

3. ควรทดลองทำการวิจัยเรื่องการเป่าขลุ่ยไทยเบื้องต้นโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

4. ควรทดลองทำการวิจัยตัวแปรอื่น เช่น สถิติปัญญา ความถนัด ความรับผิดชอบ เพื่อศึกษาผู้เรียนที่ใช้ชุดการสอน การปฏิบัติขลุ่ยไทยเบื้องต้นกับการเรียนการสอนแบบปกติว่าแตกต่างกันอย่างไร

5. ชุดการสอนนี้เหมาะที่จะใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพราะผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ชุดการสอนมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 หากจะนำไปใช้กับชั้นอื่น ๆ ครูผู้สอนควรพิจารณาประยุกต์ให้เหมาะสม

6. ควรส่งเสริมให้ครูสอนดนตรีไทยได้รับการอบรมเกี่ยวกับแนวการสอนดนตรีไทย และกระตุ้นให้ครูนำแนวการสอนนี้ไปจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้นักเรียนสามารถมีทักษะการปฏิบัติดนตรีไทยได้ดียิ่งขึ้น